Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anuncĭurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henric Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannebery*; în Budapesta: *A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat*: în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o serеă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe şése lunĭ 20 franci, pe trei lunĭ 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 240. **Braşovŭ, Mercurĭ, 30 Octomvre (11 Noemvre).** **1891.**

Braşovŭ, 29 Octomvre st. v.

Erĭ şi-a serbatŭ Ţarulŭ Rusiei a 25-a aniversară a căsĕtoriei sale cu princesa Dagmar de Danimarca. In 9 Noemvre 1866 s'a celebratŭ acéstă căsĕtoriă. Alexandru III era de 21 de anĭ, ér princesa Dagmar, care fusese miresa fratelui sĕu mai mare Nicolae, care murise cu unŭ anŭ mai înainte, era cu doi anĭ mai tînĕră ca elŭ. Ea a trecutŭ la religiunea ortodoxă şi a luatŭ numele Maria Feodorovna.

Ḑiua de erĭ s'a serbatŭ în tóte guvernamentele rusescĭ cu mare pompă. In memoria acestei ḑile s'au făcutŭ o mulţime de fundaţiunĭ de binefacere, şi din tóte părţile i-s'au adusŭ darurĭ frumóse şi scumpe familiei împĕrătescĭ la Livadia.

Ţarulŭ rusescŭ are renumele unui soţŭ şi tată de familiă esemplarŭ; elŭ se simte mai bine, ca orĭ şi unde, în cerculŭ familiei sale şi nu iubesce viéţa sgomotósă şi pompósă dela curte, de aceea petrece mai bucuros ca orĭ şi unde în castelulŭ sĕu dela Gacina, în Fredensborg, în cerculŭ familiei regale danese, în Livadia, unde póte trăi retrasŭ şi în linisce departe de sgomotulŭ reşedinţei sale. Pe când era principe moştenitor, scrisese odată prietinului sĕu Axacoff, că nu-i mulţămitŭ cu starea sa, căcĭ e prea strălucită pentru caracterulŭ sĕu, căruia îi place numai liniscea vieţei familiare, aşa că se simte chiar nenorocit în societatea curtesanilorŭ etc.

In viéţa sa familiară, ce o petrece acum în Livadia, Ţarulŭ Rusiei însĕ nu va puté fi liniştitŭ în inima sa, cu tótă bucuria ce o va simţi din causa sĕrbătórei familiare şi din causa dovedilorŭ de fidelitate şi a pompóselorŭ darurĭ ce le primesce de pretutindenĭ, căcĭ trebue sĕ-lŭ întristeze şi îngrijéscă miseria ce domnesce într'o parte a imperiului sĕu, pentru care guvernulŭ a trebuitŭ până acum sĕ cheltuéscă 64 milióne de ruble, ca ajutorŭ adusŭ poporaţiunei ce sufere de fómete. Acéstă fómete, provenită din causa recoltei de totŭ slabe, a luatŭ dimensiunĭ aşa de marĭ, încâtŭ în unele ţinuturĭ au făcutŭ ţĕranii revolte carĭ, se ḑice, că au fostŭ suprimate de către autorităţĭ cu cea mai mare rigóre.

Alexandru III nu va fi sciindŭ póte despre aceste estreme suferinţe şi estreme mĕsurĭ ale funcţionarilorŭ ruşĭ, dér trebue sĕ cunóscă şi elŭ multele neajunsurĭ, de carĭ trebue sĕ sufere poporaţiunea vastului sĕu imperiu în urma abusurilorŭ, ce se comitŭ de către cei ce suntŭ puşĭ, ca sĕ păzéscă dreptatea şi legea, carĭ însĕ, în lipsa libertăţiĭ de pressă şi a aşeḑĕmintelorŭ liberale ale timpului modernŭ, nu potŭ fi controlaţĭ de publicŭ şi rĕmânŭ în mare parte cu totulŭ necontrolaţĭ şi de către organele superióre. Aceste nicĭ că potŭ supraveghia dela centru tóte punctele atâtŭ de îndepărtate ale marei împĕrăţiĭ.

Este fără îndoiélă cunoscută actualului stăpânitorŭ alŭ tuturorŭ Ruşilorŭ nemulţămirea cea mare, ce a produs'o acéstă stare de lucrurĭ în întru şi care a adusŭ după sine atentatele nihiliste, carĭ amărĕscŭ ḑilele puternicului Ţarŭ şi a celorŭ dimprejurulŭ sĕu.

Tocmai cu ocasiunea nuntei de argintŭ s'a hotărîtŭ a se sfinţi o biserică, care a fostŭ anume clădită în memoria fericitei scăpărĭ a Ţarului şi a familiei sale, când cu atentatulŭ nihilistŭ de acum trei anĭ pe calea ferată dela Borki.

Ţarulŭ Alexandru III, care iubesce atâtŭ de multŭ viéţa liniştită în cerculŭ familiei, se va convinge póte, meditândŭ asupra stărilorŭ interióre ale împĕrăţiei sale, că pentru liniştea şi mulţămirea poporaţiunei ei nu ajungŭ mĕsurile legiunelorŭ de funcţionarĭ împĕrătescĭ, fiă de mai multŭ séu mai puţinŭ rigurose, n'ajunge tótă bogăţia materială, de care dispune puterea Ţarului, ci de ceea ce poporaţiunea are totŭ aşa de mare lipsă, ca şi de pânea de tóte ḑilele, este libertatea şi dreptatea în întru.

Cestiunĭ şcolare.

Raportulŭ ministeriului ungurescŭ de şcóle pe an. 1890—91 s'a publicatŭ acum de curêndŭ. In acestŭ raportŭ ministrulŭ Csaky îşĭ face socotéla astfelŭ:

Intre şcólele confesionale se află 5278, ai cărorŭ învĕţătorĭ, cu léfa cantorală cu totŭ, nu au unŭ salarŭ de 300 fl. Pentru întregirea salarului acestorŭ învĕţătorĭ până la minimulŭ de 300 fl., suntŭ de lipsă 603,455 fl. la anŭ. Décă însĕ minimulŭ s'ar fixa la 400 fl., atuncĭ socotite fiindŭ şi lefile cantorale, s'ar afla 10,025 de învĕţătorĭ cu salarŭ mai puţinŭ de 400 fl. la anŭ şi pentru întregirea salarului acestora s'ar recere o sumă anuală de 1.442,334 fl.

Deórece însĕ în împrejurările de faţă statulŭ nu póte lua asupră-şĭ o astfelŭ de greutate, ministrulŭ, deşi cu durere, e silitŭ a se mărgini la stabilirea minimului de 300 fl., îngrijindu-se totodată de-a li-se asigura învĕţătorilorŭ anumite quinquenalii după anii de serviciu.

Se mai ḑice în raportŭ, că o parte din preparandiele confesionale n'arŭ corĕspunde aşteptărilorŭ legei. In înţelesulŭ § 13 alŭ art. XXXVIII din 1868, în aceste preparandii suntŭ a se propune aceleaşĭ studii şi celŭ puţinŭ în aceeaşĭ mĕsură, ca şi în şcólele de statŭ; cu tóte acestea însĕ, unele preparandii confesionale stau cu multŭ îndĕrĕtulŭ preparandielorŭ de statŭ (?).

Se mai plânge ministrulŭ, că mare parte din aceste preparandii confesionale nu dispunŭ încă nicĭ până astăḑĭ de şcóle de praxă, ér în privinţa adjustărei şi a puterilorŭ didactice s'au aflatŭ multe defecte.

In anii din urmă, corporaţiunile învĕţătorescĭ comitatense, prevĕḑute în lege, s'au sporitŭ cu numĕróse reuniunĭ învĕţătorescĭ confesionale. Unele din acestea nedispunêndŭ de statute întărite, ministrulŭ pentru a-le puté mai bine controla, încă în 1890 a datŭ ordinŭ, ca tóte reuniunile învĕţătorescĭ sĕ-i înainteze statutele pentru a-le întări.

Mai pe scurtŭ ḑisŭ, ministrulŭ Csaky dispune asupra şcólelorŭ nóstre confesionale cum îi place. Dreptulŭ autonomŭ alŭ confesiunilorŭ faţă cu şcólele lorŭ este numai vorbă gólă. Unde crede ministrulŭ, că maghiarisarea merge înainte, acolo lucrurile stau bine, ér unde nu, defectele se găsescŭ cu miile şi pretextele de ingerinţă ale organelorŭ guvernului suntŭ în totŭ momentulŭ gata.

SCIRILE ḐILEI.

— 29 Octomvre (10 Nov.)

Scupştina Sêrbéscă s'a amânatŭ până la 28 Decemvre st. v. în urma modificărei cabinetului.

***

Liga pentru unitatea culturală a Românilorŭ, secţiunea Oltŭ, va arangia în 30 Noemvre, unŭ balŭ cu tombolă în sala cea mare a Casinului din Slatina. Venitulŭ e destinatŭ pentru fondulŭ Ligei.

***

Foculŭ din pădurile ardelene. Cu privire la foculŭ din pădurile Făgăraşului, i se scrie ḑiarului „Pester Loyd", că foculŭ încă nu s'a stînsŭ; pagubele sunt marĭ. Comuna Vlădenĭ, care se află în mijloculŭ focului e fórte tare ameninţată. Locuitorii de aicĭ 'şi scotŭ vitele din satŭ. Din Braşovŭ s'a trimisŭ soldaţĭ, pentru ca sĕ ajute la stingerea focului. Se crede, că foculŭ s'a născutŭ din neprecauţiunea vênătorilorŭ séu a păstorilorŭ.

***

Producţiune şi petrecere. Despărţĕmêntulŭ dela Cluşiu alŭ „Reuniunei învĕţătorilorŭ gr. or." din districtulŭ Cluşiu-Turda invită la producţiunea declamatorică-musicală împreunată cu jocŭ, ce o va arangia în favorulŭ fondului şi a bibliotecei, cu concursulŭ binevoitorŭ alŭ d-şórei Ana Condorŭ, cu ocasiunea adunărei sale generale, la 3/15 Noemvre a. c. în sala şcólei gr. or. române din

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Preumblărĭ în Bucurescĭ.

(Fine.)

Baniĭ se isprăviau şi trebuia sĕ mĕ scapŭ de hotelŭ. Dam din colţŭ în colţŭ, în stânga şi în drépta şi nimerindŭ la unŭ „Biurou de informaţiunĭ şi plasărĭ", ai cărui *antepreneri* erau doi asociaţĭ, unulŭ dela apusŭ şi altulŭ dela rĕsăritŭ: unŭ jidovŭ şi unŭ grecŭ, cărora, plătindu-le o tacsă de 5 lei, s'au legatŭ a mĕ băga la stăpânŭ, séu vorbindŭ în limba cultă urbană, a-mĭ găsi unŭ *postŭ* lungŭ, câtŭ postulŭ Pascilorŭ.

Trecêndŭ mai multe ḑile, am mai datŭ pe la „Biurou" şi grecului îmĭ spunea, că póte sĕ *mijlocéscă*, déca îi voiu mai plăti o supra-taxă, sĕ mĕ trimétă *contabilŭ* la o moşiă; eu rĕspunḑêndu-i, că n'am plăcere a întra într'o afacere, pe care n'o pricepeamŭ, jidovulŭ sare de pe scaunŭ şi strigă: — Domnule primesce orĭ ce-ţĭ vine înainte. In ţéra românéscă nimenĭ nu te controléză. Chiar nimicŭ de n'ai sci, numai *bunŭ de gură* sĕ fi!

M'am închinatŭ cu plecăciune şi mi-am căutatŭ de drumŭ.

Spre a scăpa de hotelŭ, m'am mutatŭ într'o odaiă particulară în strada . . . . y la d-lŭ . . . . x, plătindŭ înainte câte 40 lei pe lună.

Gazda mea era de profesiune *aproprietarŭ* din vremea lui *Ypsylanty* şi făcea parte din *naţionalitatea politică*, fiindŭ alegĕtorŭ în colegiulŭ I, ceea-ce insemna, că era totŭ aşa de bunŭ Românŭ, pe câtŭ de simţitorŭ grecŭ era pentru *patrida* lui din *Athina*.

Avea din fire şi din crescere o viclenià bizantină, încâtŭ printr'o trăsătură de condeiu scia sĕ împace lupulŭ cu capra şi capra cu varza. Carte nu prea scia, însĕ cu atâtŭ mai bunŭ de gură era. Toca la *palavre*, pe care chiar elŭ, nicĭ pe jumĕtate nu le credea şi lesne credĕtorii cu dragă inimă îlŭ ascultau.

A treia ḑi de Crăciunŭ séra mĕ poftesce la o *sindrofie*, de care eu nu audisemŭ. Intre cei poftiţĭ erau domnii Constantinopolides, Bragagiopolides şi Margaretides cu cucónele Marghioliţa, Aglaiţa şi Athiniţa, toţĭ cetăţenĭ urbanĭ, făcêndŭ parte din *naţionalitatea politică română*.

„Convorbirile urmau într'o limbă franţuzéscă şi pe jumĕtate românéscă: *monşerică, bon ami prietinescule; musiu onorabile şi respectabile, madamiţă etc.*

S'a încinsŭ unŭ *prifiranţ* ilustratŭ rusescŭ, în care *madamiţele* m'au vîrîtŭ şi pe mine cu de-a sila, căcĭ îndeşertŭ mĕ fereamŭ, că n'aşĭ cunósce nicĭ *prifiranţulŭ cismărescŭ* (Schusterpreferantz) şi cu atâtŭ mai puţinŭ pe celŭ ilustratŭ muscălescŭ, trebuia sĕ jocŭ, déca am intratŭ în horă.

La urmă m'am alesŭ cu ce am trebuitŭ sĕ plătescŭ: întregŭ *capitalulŭ monetarŭ*, ce-lŭ mai aveam, o liră turcéscă în aurŭ, séu 23 lei românescĭ în argintŭ. Scumpă socoteală pentru o linguriţă de dulcéţă, o cafeluţă turcéscă şi unŭ ceaiŭ cu tămâe şi cu *biscuiţĭ englesesti* (pismeţĭ) cu care am fostŭ ospĕtatŭ la *sindrofie* dela care m'am dusŭ cu buzele umflate şi tótă nóptea numai *prifiranţ* am visatŭ.

Dela acea *sindrofie* au începutŭ ḑile negre pentru mine şi când m'aflamŭ în cea mai mare strîmtóre, a datŭ Dumneḑeu sĕ vie la Bucurescĭ fie értatulŭ comerciantŭ românŭ, Ghiţă Bómbenŭ din Braşovŭ şi fără sĕ-i cerŭ, mi-a întinsŭ o mână de ajutorŭ după principiulŭ evangelicŭ: ce dă drépta sĕ nu scie stânga, séu „*Wo die Noth am höchsten, da ist Gott am nächsten!*"

Se întêmplase ca în ḑilele în care rĕsarŭ viorelele şi didiţei sĕ înceteze din viéţă unŭ translatorŭ

Sebeşulŭ mare (de lângă staţiunea căii ferate K.-Sebeş, per B.-Huedin).— Cluşiu, din şedinţa comitetului desp. Reun. ţinută la 14 Octomvre 1891 st. v.: Vasilie Teotelecan, preşedinte. Ioanŭ Moldovanŭ, notariu. Inceputulŭ la 7 óre séra. Preţulŭ întrării de persónă 50 cr., de familiă 1 fl. Suprasolvirĭ şi cărţĭ se primescŭ cu mulţumită şi se vorŭ cuita pe cale diaristică.

Programa: 1) Cuvêntŭ de deschidere, rostitŭ de preş. Reun. Vasilie Teotelecanŭ. 2) Diua a apusŭ, corŭ. 3) Murgu si fata lui, poesiă de V. R. Butirescu, declamată de d-şóra Ana Condorŭ. 4) Soldatulŭ românŭ, corŭ. 5) Insěmnătatea culturei femeei la noi la Românĭ, disertaţiune de Vasilie Teotelecanŭ. 6) Buchetulŭ, romanţă pentru o voce cu acompaniare de flautŭ cântată de d-şóra Ana Condorŭ şi Vasilie Teotelecan. 7) Herşcu boccegiulŭ, cântecelŭ comicŭ într'unŭ actŭ de Vasilie Alexandri, declamatŭ de V. Germânŭ. 8) In padure, corŭ. NB. In pausă sĕ vorŭ juca jocurile naţionale-istorice „Căluşerulŭ" şi „Bătuta".

***

Magasinulŭ de prafŭ de puşcă de pe délulŭ „Străjei" a fostŭ visitatŭ cu deamănuntulŭ alaltăerĭ de către câţiva representanţĭ ai autorităţilorŭ militare şi civile de aicĭ. In curêndŭ se va presenta representanţei orăşenescĭ unŭ raportŭ în privinţa acésta.

***

La vênătórea din pădurile Codlei din dilele trecute, unŭ vênătorŭ a împuşcatŭ unŭ ursŭ mare.

Adunarea generală

a Asociaţiunei aradene pentru cultura poporului românŭ.

Aradŭ, 26 Octomvre v. 1891.

Erĭ în 25 Octomvre st. v., sa ţinutŭ în aula seminariului diecesanŭ *„adunarea generală ordinară* a „Asociaţiunei aradene pentru cultura poporului românŭ". Şi fiind-că în părţile nóstre ungurene altă reuniune naţională culturală ca acésta nu avemŭ, de aceea trebue sĕ o şi apreţiămŭ după meritŭ.

Direcţiunea a făcutŭ cele posibile, pentru ca Asociaţiunea sĕ vieze, încăldindŭ pe toţĭ fiiĭ némului românescŭ deopotrivă; dér vicisitudinile timpului deoparte, ér de altă parte firea nóstră, de a nu uita cele întêmplate în trecutŭ, aceste două momente ponderéză şi împiedecă în câtva mersulŭ naturalŭ alŭ Asociaţiunei. Cu tóte acestea, on. publicŭ va afla din următorulŭ decursŭ alŭ adunărei generalĭ, că Asociaţiunea aradană este o stea lucitóre, capabilă de a deveni sóre strălucitorŭ în aceste părţĭ espuse ale Românismului şi sperămŭ, că aşa va şi fi, décă trăgêndŭ vĕlulŭ uitării peste trecutŭ, vomŭ pune toţĭ umĕrŭ la umĕrŭ şi vomŭ procede mână în mână ca cei cu inimă română.

In absenţa Il. Sale părintelui Episcopŭ Ioanŭ Meţianu, ca preşedintele naturalŭ alŭ Asociaţiunei, domnulŭ vicepreşedinte secundarŭ Dr. Lazarŭ Petcu, a deschisŭ şedinţa prin cuvinte alese şi bine simţite şi a salutatŭ pe membri de bună-venire.

De-órece espirară trei anĭ dela constituirea biroului adunărei generalĭ, mai înainte de tóte s'a procesŭ la alegerea acestui birou. Fiind-că Il. Sa D-lŭ Episcopŭ este „preşedinte naturalŭ", de aceea s'au alesŭ numai ceialalţĭ oficialĭ, anume de primŭ vice-preşedinte Mgn. Sa *Ieroteiu Beleşiu*, archimandritulŭ şi vicariulŭ nostru oradanŭ, încăarunţitŭ în fapte bune pentru biserică şi naţiune. De alŭ doilea vice-preşedinte s'au alesŭ vredniculŭ nostru advocatŭ *Dr. Lazarŭ Petcu*, ér de notarĭ dd. *Dr. Ioanŭ Trailescu* şi *Ioanŭ Petranŭ*, profesorĭ seminarialĭ.

Din raportulŭ generalŭ alŭ direcţiunei am pututŭ înregistra următórele:

1) Direcţiunea propune ştergerea taxelorŭ dela acei membri, carĭ nu recunoscŭ a fi datorĭ.

2) In anulŭ espiratŭ s'au distribuitŭ pe calea concursului 4 stipendii de câte 20 fl. v. a.

3) Prelegerĭ publice n'a arangiatŭ direcţiunea din cause neatêrnătóre de dênsa.

4) S'au făcutŭ paşii necesarĭ pentru întemeiarea unui cabinetŭ de lectură.

5) Cause, ce ar fi reclamatŭ întemeiarea fisculuĭ n'a obvenitŭ.

6) Cassa dispune de 2675 fl. 66 cr. v. a. elocaţĭ spre fructificare la institutulŭ „Victoria" din locŭ.

7) Membri ordinarĭ are Asociaţiunea 53, ér fundatorĭ 18.

8) Şedinţe ordinare în anulŭ espiratŭ a ţinutŭ direcţiunea optŭ.

Adunarea generală alege o comisiune de trei inşĭ în persónele d-lorŭ Ioanŭ Cioră, Stefanŭ Tămăşdanŭ şi Adamŭ Dehelianŭ pentru censurarea raportului generalŭ; ér altă comisiune de trei în persónele d-lorŭ Dr. Ioanŭ Suciu Dr. Georgiu Plopŭ şi Elie Dogariu spre a înscrie membri noi, şi pênă vorŭ termina comisiunile, şedinţa se suspinde şi se preface în conferinţă, ca sĕ pótă stabili o listă pentru direcţiunea alegêndă pa anulŭ 1891/92.

Intr'acestea finindu-şĭ comisiunile agendele lorŭ, se redeschide şedinţa. Păr. Ioanŭ Cioră, ca raportorŭ alŭ primei comisiunĭ, propune şi adunarea generală primesce raportulŭ în generalŭ. In desbaterea specială s'a ridicatŭ la valóre de cunclusŭ, ca în anulŭ viitorŭ sĕ se dee spre scopurĭ culturalĭ nu 80 fl. v. a. ci 100 fl. v. a. ér direcţiunea sĕ avisézá, la propunerea părintelui Hamsea, ca sĕ fiă cu deosebită atenţiune la alinea a) din § 1 alŭ statutelorŭ întru împărţirea ajutórelorŭ. Referitorŭ la întemeiarea cabinetului de lectură, adunarea generală îndrumă direcţiunea, sĕ procédă câtŭ de seriosŭ şi sĕ înactiveze acelŭ focularu de viéţă socială, ér la adunarea generală proximă sĕ raporteze meritorialŭ.

Adunarea generală îndrumă direcţiunea sĕ purcédă cu tótă energia la preluarea bibliotecei dela fostulŭ bibliotecarŭ de mai anŭ şi sĕ o aducă odată în ordine.

După tóte aceste, la propunerea comisiunei, adunarea generală dă absolutorŭ direcţiunei şi oficialilorŭ pentru activitatea lorŭ din anulŭ espiratŭ.

Dr. Ioanŭ Suciu, ca referentŭ alŭ comisiunei celei-lalte, recomandă şi adunarea generală primesce şi proclamă pe 11 inşĭ de membri ordinarĭ noi.

Purcedêndu-se la alegerea oficialilorŭ pe anulŭ 1891/92, s'au alesŭ: directorŭ primarŭ: d-lŭ adv. Ioanŭ Beleşiu, directorŭ secundarŭ: profesorulŭ Teodorŭ Ceontea, cassarŭ: profesorulŭ Lazarŭ Tescula, controlorŭ (esactorŭ): învĕţătorulŭ Iosifŭ Moldovanŭ, bibliotecarŭ: preotulŭ Eliă Dogariu, economŭ: profesorulŭ Dr. Ioanŭ Trailescu, ér de fiscŭ: Dr. Ioanŭ Suciu, advocatŭ. Lângă aceştia apoi s'au alesŭ 12 membri în direcţiune.

După aceste finindu-se tóte agendele generalĭ, preşedintele, mulţămindŭ membrilorŭ pentru interesarea viuă de afacerile asociaţiunei, esprimă speranţa firmă că acéstă asociaţiune va prospera şi înflori din ce în ce, şi va ajunge sĕ fiă pe viitorŭ acelŭ focularŭ sacru, din care sĕ se pótă încăldi tótă suflarea românéscă de prin patria de odinióră a lui Claudiu şi Menumorotŭ.

La aceste cuvinte călduróse ale preşedintelui, adunarea generală, prin rostulŭ celŭ elocentŭ alŭ părintelui Hamsea, mulţămesce presidiului pentru înţelépta conducere şi-lŭ rógă sĕ aducă şi la cunoscinţa Prea S. Sale votulŭ de încredere şi alipire a Asociaţiunei către zelosulŭ şi bunulŭ ei protectorŭ.

Corespondentulŭ.

Şcólele de fete din Bucovina.

In şedinţa din 5 Noemvre a parlamentului austriacŭ s'a discutatŭ între altele şi referinţele şcolare din Bucovina de către deputatulŭ românŭ Dr. Ţurcanŭ, care dise că e datoria guvernului şi în deosebĭ a ministeriului cultelorŭ şi instrucţiei, de a avé o deosebită atenţiune din consideraţiunĭ umanitare asupra aşedĕmintelorŭ de învĕţămêntŭ din Bucovina, întemeiate de împĕratulŭ Iosifŭ şi dice, că dela acesta pănă la anii şésedecĭ, tóte şcólele, cu escepţiunea gimnasiului din Cernăuţĭ, s'au înfiinţatŭ de aşa numitele fondurĭ religionare greco-orientale. Şcólele acestea susţinute din fondulŭ religionarŭ suntŭ cercetate nu numai de şcolarĭ de confesiunea greco-orientală, ci în mare parte, din causa limbei de propunere germană, suntŭ cercetate şi de alte naţionalităţĭ şi de şcolarĭ de altă confesiune, mai alesŭ de Jidovĭ. Fondulŭ religionarŭ greco-orientalŭ dă pentru şcóle, pentru a cărorŭ susţinere e obligatŭ statulŭ, 180,000 fl., pe când suma preliminată de statŭ pentru acelaşĭ scopŭ e cu puţinŭ mai mare ca suma îndoită. Apoi oratorulŭ arată trebuinţa unei şcóle pentru crescerea şi instruarea fetelorŭ. O cultivare spirituală mai înaltă şi o educaţiune religiósă morală şi etică ca în chipulŭ acesta sĕ pună basă desvoltărei morale a omenirei şi a societăţei cetăţenescĭ. (Aplause).

Oratorulŭ propune o *resoluţiune*, care se provóce guvernulŭ, ca acesta sĕ accelereze întru câtŭ va fi posibilŭ negociările, ce ţintesc la înfiinţarea unei *scolĭ greco-orientale superióre de fete* în Cernăuţĭ şi în casŭ décă fondulŭ religionarŭ greco-orientalŭ din Bucovina nu va ajunge cu acoperirea speselorŭ, sĕ se dée suma recerută din mijlócele statului şi sĕ se înscrie aceste în bugetulŭ de pe anulŭ 1893 (Aplause).

Cu acésta discusiunea se intrerupe.

„Maghiarii şi Valahii".

Sub acestŭ titlu fóia grecéscă din Athena „Kari" (Timpulŭ) publică articululŭ de mai josŭ, în care se reoglindézá în colorile cele mai fidele sufletulŭ fanariotului grecŭ, care se înrudesce atâtŭ de multŭ cu sufletulŭ Fanarioţilorŭ noştri unguresci din vremea nouă şovinistă. Vomŭ reproduce acestŭ articulŭ fără a-lŭ mai comenta, lăsândŭ ca cetitorii noştri sĕ judece inşişĭ asupra monstruosităţilorŭ, ce le cuprinde.

Étă articululŭ cu care se fălesce adĭ „Budapeşti Hirlap":

Diariştii românĭ au esploatatŭ cu rea voinţă presentarea studenţilorŭ grecĭ la Giurgiu. După dênşii studenţii grecĭ arŭ fi recunoscutŭ întâietatea Valahilorŭ în cestiunĭ naţionale şi politice dintre popórele orientului. Fantasia lorŭ a potenţat'o împrejurarea, că şi d-lŭ Dr. Rados, secretarulŭ consiliului de miniştri din Athena, a fostŭ de faţă, de unde rătĕciţii urmaşĭ ai lui Traianŭ au conchisŭ, că şi guvernulŭ grecescŭ recunósce Valahilorŭ rolulŭ de conducĕtorĭ asupra popórelorŭ din peninsula illyrică. Şi la acéstă maliţiósă esplicaţiune a lorŭ se mai adauge şi împrejurarea, că vr'o doi studenţĭ grecĭ s'au pronunţatŭ la congresulŭ Valahilorŭ în contra intereselorŭ maghiare. Nu este în interesulŭ nostru, alŭ Grecilorŭ, ca sĕ manifestămŭ sîmţĕminte duşmănóse în contra popórelorŭ de dincolo de Dunăre, carĭ pe noi, cei ce nu aparţinemŭ rassei slavone, ne despartŭ de colosulŭ rusescŭ. Din contră, lupta şi interesele nóstre ne suntŭ comune.

Pe valahĭ îi desparte de popórele peninsulei illyrice limba lorŭ, originea lorŭ, interesele lorŭ naţionale şi Dunărea şi nu au nicĭ unŭ motivŭ de a se alia cu aceste popóre. Ei suntŭ însĕ de bunŭ folosŭ peninsulei balcanice ca unŭ escelentŭ bastionu în contra invasiunei rusescĭ şi noi Grecii, privindŭ lucrulŭ din acestŭ punctŭ, sincerŭ le dorimŭ Valahilorŭ consolidarea lorŭ naţională şi o îndelungată viéţă politică. Căcĭ dóră pe timpulŭ sclavagiului turcescŭ, noi Grecii am civilisatŭ acea conglomeraţiune de popóre barbare din Muntenia şi Moldova, noi li-amŭ salvatŭ libertăţile lorŭ administrative, noi i-amŭ învĕţatŭ limba elină şi i-amŭ adusŭ la cultură. Dér durere, căcĭ li-amŭ făcutŭ bine ingraţilorŭ şi sêmburele culturei eline a cădutŭ pe unŭ pămêntŭ neroditorŭ. Cu tóte acestea dovedesce istoria, că sângelui elinŭ vĕrsatŭ cu îmbelşugare în vinele lorŭ, se datoresce progresulŭ naţiunei lorŭ, pe care ómenii neesperţĭ în istoriă i-au numitŭ Românĭ. Şi totuşĭ Valahii necontenitŭ îi calumniézá pe Grecĭ în pressă, în şcóle, pe bină în teatre şi se folosescŭ de tóte ocasiunile, ca sĕ ne strice. Noi însĕ nu ne batemŭ capulŭ cu astfelŭ-de ómenĭ superficialĭ, carĭ suntŭ conduşĭ de o patimă, de care nu-ţĭ poţĭ da sémă, şi de aceea nicĭ nu stêrnescŭ în noi o prea mare încredere faţă de dênşii. Stândŭ ei în faţa a două gurĭ de lupŭ nu parŭ a fi în stare sĕ se mântuéscă. Pretenţiunile lorŭ nu i-le justifică evenimentele istorice, căcĭ istoria dovedesce, că aşanumita România de astădĭ a fostŭ din vécurĭ calea neîmpiedecată a invasiunilorŭ barbare şi dovedesce, că Valahii nu au fostŭ capabilĭ sĕ constitue un imperiu puternicŭ şi de o viéţă îndelungată ca centru de resistenţă.

De Valahĭ diferŭ însĕ fórte multŭ Maghiarii, o naţiune vitéză, eroică, nobilă, iubitóre de progresŭ. Descălecaţĭ înainte cu o miiă de anĭ în Panonia, ei au alcătuitŭ unŭ statŭ puternicŭ, care în mânia multelorŭ suferinţe, esistă şi astădĭ. Maghiarii s'au luptatŭ vitejesce în

---

din limba română la ministerulŭ de esterne. Rĕposatulŭ era unŭ sasŭ de *naţionalitate politică urbană română.* Făcusemŭ uite o cerere şi pe când mĕ întorceamŭ dela cei în dreptŭ de a numi pe unŭ altulŭ la acelŭ postŭ, mĕ întêlnescŭ cu poetulŭ Eminescu, care aflândŭ că suntemŭ amêndoi *petiţionarĭ* pentru acelaşĭ locŭ, dorea sĕ-şĭ retragă cererea în favórea mea. Eu îmbărbătându-lŭ îi diceamŭ: — Lasă frate Mihaiŭ, n'o retrage nicĭ tu, nicĭ eu, n'avemŭ sĕ fimŭ numiţĭ!

Aşa a şi fostŭ. Loculŭ s'a datŭ unui *rîmătorŭ, sĕ fiă cu pardonŭ*, eramŭ sĕ dicŭ unui *rimatorŭ*, séu *versificatorŭ*, care făcea *ode* la dile marĭ şi care era românŭ de *naţionalitate politică urbană* purtândŭ din nascere dece poruncĭ pe peptŭ séu tablele lui Moise.

Multŭ rîdeamŭ de acelŭ translatorŭ când venea la mine sĕ-i traducŭ câte unŭ terminŭ juridicŭ austro-ungarŭ: de esemplu, *Verfahrenaŭsserstreitsachen*, séu *Perrendkivŭlieljárás*, terminĭ tot aşa de puţinŭ cunoscuţĭ în legislatura europeană, ca şi legile pentru despoiarea săteanului românŭ din Ardealŭ de proprietatea sa avitică rurală, numite: *propinaţie*, *limitaţie*, *segregaţie* şi *comăsaţie* pe care numai Moldován *Gherghely* le iubesce şi le tălmăcesce în revista sa „Ungaria" din Cluşiu.

Trecêndŭ prin aceste împrejurărĭ, vrêndŭ-nevrêndŭ am trebuitŭ sĕ intru la unŭ diarŭ şi Eminescu la altulŭ, eu eramŭ liberalŭ şi elŭ era conservatorŭ, aşa că ne băteamŭ în capete şi ne combăteamŭ, ér séra împreună cinamŭ şi décă eu n'amŭ ajunsŭ sĕ fiu în *gazetăria română*, unŭ diaristŭ de ântâia mână, séu unŭ omŭ cu *reputaţiune literară*, cum ar dice Dl. Slavicĭ, causa voiu arăta-o cu altă ocasiune.

La revedere. **Teofil Frâncu.**

contra Tătariloră şi în contra altoră órde barbare, pe când Valahii au purtată servilă şi fără bărbăţiă jugulă (sic !). *Fii lui Zrinyi şi ai lui Hunyadi* (ună Sêrbă şi ună Română) au mântuită prin lupta loră vitejéscă Creştinismulă de Islamismă şi întréga Europă de lovitura de cutropire osmană. Aşa au fostă Maghiarii (Sic). Şi astădĭ sunt dênşii destinaţĭ de provedinţă, ca prin luptele loră glorióse (!) sĕ salveze popórele orientului de cutropirile rusescĭ (!!) şi Europa rĕsăriténă de potopulă slavă. Ei iubescă astădĭ pe Turcĭ, carĭ orĭ cum, şi dênşii stau ca ună zidă de apĕrare în contra colosului moscovită; dér în viitoră, când Turcii voră dispăré (!) de pe arena istoriei, Maghiarii voră fi cei mai naturalĭ, mai folositorĭ şi mai vitejescĭ aliaţĭ ai Greciloră.

Observămă în fine, că se face de rîsă numita fóiă unguréscă, care vré sĕ se laude cu acestă productă ală unei foi obscure fanariote din Athena, de care de sigură, că celelalte foi din Atehna cu bună cuviinţă şi cu mai multă respectă de adevĕră, se voră ruşina, cu tóte că nu nutrescă deosebite simpatii faţă cu elementulă românescă.

„Fişpană“ orĭ „comite supremă“ ?

Fóia şovinistă dela Cluşiu „Erdélyi Hirodo“ dice în articolulă sĕu de fondă dela 6 Novembre, că de multă n'a mai cetită ună articulă aşa de „spulberată“, ca articululă nostru primă de Vinerea trecută. Citéză defectuosă pasagiulă, în care amă constatată, că „astădĭ, în era Kulturegyletuloră, a Kişdedovuriloră, a ordonanţeloră lui Csaky şi a candidăriloră à la Guido Baussnern dela Făgăraşă, e multă mai rĕu, decâtă cum era sub Nemţĭ, când poporulă nostru avea de a face cu „forstandii“, „bezirkerii“ şi „kerkermaisterii“. Comentândă acestă pasagiu, fóia unguréscă dice:

„Din şirurile acestea se vede, că „Gazetei“ şi soţiloră sĕi de principiu le este totă una, orĭ că va trece administraţia în mâna statului, orĭ că vomă rĕmâné pe lângă alegera funcţionariloră, deórece fóia citată dice, că fişpanii, viceşpanii, fisolgăbirĕii noştri etc. suntă totă numai agenţĭ politicĭ, carĭ numai pentru aceea suntă puşĭ, ca sĕ persecute naţionalităţile, sĕ le amăréscă, sĕ le conturbe în afacerile loră culturale şi bisericescĭ. După „Gazeta“, aceştĭ domnĭ nu merită nicĭ măcară atâta, ca sĕ se numéscă în sonora limbă românéscă „comite supremă“ etc, deórece nu suntă mai bunĭ, decâtă „bezirkerii“ nemţĭ, pe carĭ poporulă de-asemenea i-a numită după numele loră germană“.

Fóia unguréscă află în fine ridiculă a crede, că fişpanii s'ar supĕra din causă, că nu li-se dice pe românesce „comite supremă“.

Dér nu înţelegă onorabilii şi patrioticii şoviniştĭ dela „Erdelyi Hirado“, că pentru istoria ţĕrii puţină impórtă, décă se supĕră orĭ nu domnii fişpanĭ de una séu alta, ci vorba este décă este mulţumită séu nu poporulă cu funcţionarii ce i-se impună şi cu tendinţele loră de asuprire?

Armata francesă

judecată de ună omă de stată englesă.

(Urmare.)

Charles Dilke spune apoi că în decursulă manevreloră o armată de ostă s'a luptată în contra unei armate de vestă. Armata de ostă era comandată de generalulă Davout, omă de 62 de anĭ, care odinióră se distinse ca colonelă în armata de Metz, ună oficeră solidă şi escelentă. Sub comanda lui în fruntea corpului ală VII-lea era generalulă de Negrier, unulă din cei mai tinerĭ generalĭ ai armatei francese, ună oficeră bravă destinată a deveni comandantă de armată.

Armata de apusă era sub ordinele generalului de Galliffet, cunoscută ca oficeră de cavaleriă curagiosă şi recunoscută de toţĭ şi ca trategistă şi ca deplină cunoscĕtoră în a se servi de cele trei arme, elă este membru ală consiliului de rĕsboiu şi generală comandantă de armată. Elă nu e populară în presă, dér s'a deprinsă sĕ fiă rece în acéstă privinţă. Din timpulă imperiului, generalulă de Galliffet n'a servită numai în cavaleriă, căcĭ a comandată succesivă o brigadă de infanteriă şi o divisiă de infanteriă.

Generalulă de Galliffet era acompaniată de ună stată-majoră fórte energică. Aceste state-majore, în timpulă manevreloră, suntă vrednice de atenţiune, căcĭ suntă nisce state-majore de rĕsboiu, pe picioră în modă permanentă; esistândă de faptă, de şi nu suntă indicate nicĭ în cărţĭ, nicĭ în legĭ, nicĭ în ordine, ofiţerii carĭ le compună au alte ocupaţiunĭ „în timpă de pace“. Décă ună resbelă ar isbucni mâne, generalulă Saussier, ca generalisimă, şi generalii Davout, de Galliffet şi Billot, în calitate de comandanţĭ ai armatei, ară fi încunjuraţĭ de oficerĭ de stată-majoră, pe carĭ îi întâlnescă în tótă sĕptĕmâna în cuartierulă loră generală séu la dênşii în timpă de pace.... Generalulă de artileriă ală generalului de Galliffet e generalulă Zurlinden, care comandă artileria din Paris în timpă de pace; este ună bărbată de o distincţiă estraordinară, tînĕră, fórte cunoscĕtoră, atâtă în ce privesce celelalte arme câtă şi a sa propriă, şi destinată de sigură a deveni la rêndu-i generală comandantă. Generalulă Zurlinden aparţine, ca şi generalii Saussier şi de Négrier, acelei fracţiunĭ de oficerĭ francesĭ distinşĭ, carĭ au scăpată din captivitatea dela 1870 din Germania şi au primită comandamente dela Gambetta.

Şefulă statului majoră, în timpă de rĕsboiu, ală generalului de Galliffet este generalulă Brault, şefulă secretariatului la ministerulă de rĕsboiu, mâna dréptă, după d. de Miribel, a d-lui de Freycinet. Generalulă Brault, corĕspunde esactă ideei ce s'a făcută despre dênsulă, după reputaţia sa fórte muncitoră şi îndeplinindu-şĭ însărcinările cu cea mai admirabilă bună disposiţiă ce se póte închipuì. Ar fi greu sĕ se găséscă trei ómenĭ mai capabilĭ în trei chipurĭ diferite, de câtă generalii de Galliffet, Zurlinden şi Brault; dér potă se colaboreze şi voră colabora, ceea-ce e lucru principală. Generalulă Brault póte sĕ nu fiă îndeobşte populară, dér a dovedită, în fruntea zuaviloră sĕi, la Woerth, că e ună vitézŭ şi nu e nimenĭ care sĕ i pótă tăgădui o înţelegere perfectă a funcţiuniloră sale de şefă ală Statului majoră, şi totă ce are de făcută, e făcută cu o exactitate matematică. Generalulă Zurlinden este ună tipă absolută diferentă de generalii de Galliffet şi Brault; ună omă care ar puté sĕ fiă colonelă ală gardei prusiene, ună Alsacian formată la şóla politechnică, sciindă sĕ vorbéscă nemţesce fără accentă; probabilă acestei cunoscinţe datoresce evasiunea sa dela 1870 din vecinătatea fruntariiloră rusescĭ, ceea-ce îi permise sĕ reia serviciulă şi sĕ obţină o înaintare.

Aceştĭ membri ai Statului majoră ală generalului de Galliffet, puşĭ sub ordinele generalului Brault, m'au uimită pe mine, care am vĕdută în decursulă rĕsboiului statele-majore prusiene, prin resistenţa loră constantă la obosélă şi, mai presusă de tóte, prin interesulă cu care facă totă ceea ce facă; şi ceea ce face impresia cea mai adâncă, este modestia militară a oficeriloră francesi celoră mai distinşĭ de astădĭ: în acéstă privinţă deosebirea e mare între generalii actualĭ şi generalii francesi din vremile trecute. Armata francesă dela 1891 este după părerea generală, póte cea dintâiu armată din lume. Armata francesă dela 1870 nu era fără îndoială cea dintâiu armată din lume, dér după cele ce spuneau oficerii, ei s'ar fi crezută, că aşa era şi atuncĭ.

In armata de apusă, unulă din cele două corpurĭ, faimosulă corpă 6, era comandată de generalulă Jamont, candidată la primulă postă de comandantă ală armatei, care va deveni probabilă în curêndă vacantă. Prima divisiune de infanteriă a generalului Jamont e comandată de generalulă Hervé, ună omă aprópe de aceeaşĭ vêrstă ca generalulă Zurlinden, născută la 1837, şi chemată a face parte în viitórea generaţiune a comandanţiloră de armată. Celalaltă corpă era comandantă de ună vechiă ofiţeră, mai bĕtrână chiar decâtă însuşĭ generalulă en chef, şi probabilă nevoită tocmai din acéstă causă de a părăsi curêndă comandamentulă corpului sĕu. Generalulă Jamont este dintre toţĭ celă care a acaparată mai multă favórea publicului în decursulă mariloră manevre, ceilalţĭ generalĭ neconservândă decâtă situaţia pe care o ocupau în faţa opiniei din Franţa. In afară de generalĭ, este întrebarea décă Republica acordă óre-care preferinţă ómeniloră de origine nobiliară. E sigură, că suntă mai mulţĭ de aceştia în rangurile superióre decâtă în cele inferióre, şi era în adevĕră curiosă de a se observa, că la Columbey les-deux, Elises şi la Vendeuvre, armatele de ostă şi vestă, carĭ luptau una contra alteia, erau comandate, una de ună duce şi alta de ună prinţă şi marchiză, căcĭ generalulă de Galliffet, deşi lasă deoparte acestă titlu, e prinţă de Martignes, precum şi marchisă de Galliffet.

(Va urma.)

Convocare.

Reuniunea învĕţătoriloră românĭ gr. or. din districtulă XI. ală Făgăraşului îşĭ va ţiné adunarea generală districtuală de éstă ană în 10, 11 şi 12 Novembre v. c. în opidulă Făgăraşă, la care se invită toţĭ membrii, precum şi toţĭ binevoitorii acestei corporaţiunĭ.

Epitropiile parochiale şi şcolare suntă îndatorate a provedé pe învĕţătorĭ cu diurne de celă puţină 1 fl. v. a. pe di şi pauşală de călĕtoriă. (§ ulă 8 din Statute) Absentările nelegitimate se voră pedepsi cu 5 fl. (§ ulă 9 din Statute).

Programa:

Şedinţa 1. Duminecă 10 Noemvre a. m.: 1) Asistarea in corpore la serviciulă divină, împreunată cu parastasă pentru decedaţii membri ai reuniunei şi pentru fericiţii întru pomenire Archiepiscopulă Andreiu baronă de Şaguna şi Anania Trombiţas. 2) Deschiderea şedinţei şi cetirea apelului nominală. 3) Alegerea comisiuniloră.

Şedinţa II. Duminecă 10 Novembre p. m.: 5) Raportulă comitetului central, despre activitatea reuniunei în anulă tr. şcol. 5) Raportulă casarului. 6. Raportulă bibliotecarului.

Şedinţa III. Lunĭ 11 Noemvre a m.: 7) „Oaia“, prelegere practică de Trandafiră Dragomiră. 8) Recensiune asupra „Noului ABC-dară ilustrată“, de Dometiu Dogariu, prin Ioană Berescu. 9) Critică asupra operatului lui Ioană Capĕtă „Drepturile şi datorinţele civile“, de Filaretă Dăişoreană şi Ioană Roşca.

Şedinţa IV. Lunĭ 11 Noemvre p. m.: 10) Preotulă şi învĕţătorulă. disertaţiune de Davidă Chiujdea. 11) Recensiune asupra opului „Istoria biblică“ de G. Ludu şi I. Dariu, prin Iacobă Popa şi Pantilimonă Nastea. 12) Metodulă caligrafiei de Georgiu Andronă.

Şedinţa V. Marţĭ 12 Noemvre a. m.: 13) Referada comisiunei însărcinată cu censurarea raportului comitetului centrală. 14) Referada comisiunei însărcinată cu censurarea raportului casarului. 15) Referada comisiunei însărcinată cu censura raportului bibliotecarului. 16) Referada comisiunei pentru propunerĭ. 17) Curenţii. 18) Constituirea reuniunei pe ună nou periodă de 3 anĭ. 19) Inchiderea şedinţeloră.

Făgăraşă, 25 Octomvre 1891.

Iuliu Dană, președinte. **Ioană Berescu,** secretariu.

NECROLOGĂ. *Petru Popovicĭ* parochă rom. ort. ală Eclchei-române, după ună morbă greu a rĕposată în Domnulă în 24 Octomvrea v. la 11 óre a. m. în ală 8-lea ană ală păstorirei sufletescĭ şi în ală 34-lea ană ală vieţei sale. Cu inima înfrântă de durere aduce la cunoscinţă întristata familiă: Iosifă Popoviciu, parochulă Satuluĭ-nou ca tată, Sofia mamă, Sofia soţiă, Timotheiu frate, Elena cumnată şi nepoţii Evrosina şi Victoră.

Fiă-i ţĕrîna uşóră!

DIVERSE.

Mişcarea poporaţiunei în Francia. Datele statistice privitóre la mişcarea poporaţiunei francese în anii din urmă nicĭ decum nu se potă numi îmbucurătóre. De mai mulţĭ anĭ poporaţiunea în Francia a stagnată, ér în anulă 1890 s'a constatată, că ea a dată îndĕrĕtă şi încă într'o mĕsură, ce inspiră seriόse îngrijirĭ. După ună raportă oficiosă, adresată ministrului de comerciu, în 1890 s'au sĕvêrşită în Francia 269 332 de căsĕtorii; despărţirĭ séu divorţurĭ s'au întêmplată 5457, nascerĭ au fostă 838,059, ér casurĭ de mórte 876,505. Comparândă aceste cifre cu datele statistice din anulă precedentă, 1889, resultatulă se presentă astfeliu: căsĕtorii s'au întêmplată mai puţine cu 3602, despărţirĭ mai multe cu 671, nascerĭ mai puţine cu 42,520, ér casurĭ de mórte s'au ivită mai multe cu 81,572 ca în anulă de mai 'nainte. Anulă 1890 este aşa-déră pentru Francia unulă dintre anii cei mai nenorociţĭ ai secolului presentă; numĕrulă nasceriloră în acestă ană numai cu 12,000 este mai mare ca celă din 1871, ér numĕrulă casuriloră de mórte de 20 de anĭ n'a mai fostă aşa de mare. In fine, cu esceptiunea anului 1870—71, de 40 de anĭ n'a mai fostă atâtă de mică numĕrulă căsĕtoriiloră, ca acum. Numĕrulă divorţuriloră cresce în continuu dela 1886 încóce. In 1889 pentru esemplu s'au întêmplată 4786 de divorţurĭ, în 1890 însĕ ele au atinsă cifra de 5457. — „Temps“ esplică tristulă resultată ală acestoră cifre parte prin miseria pricinuită prin nimicirea viiloră de filoxeră, parte prin scumpirea prea mare a articuliloră de mâncare, urmată în urma sistemului esagerată de vamă. De altă parte, dice numita fóiă, este cunoscută, că în ţinuturile relativă mai sĕrace, ca d. e. în Bretagne, numĕrulă nasceriloră este mare şi peste totă disă, nu poporaţiunea lipsită de capitale dă mai puţine nascerĭ, ci din contră, poporaţiunea mai cu dare de mână pe cale artificială limitéză numĕrulă nasceriloră cu scopulă, de a-şĭ puté înzestra mai bine copii. Scăderea nasceriloră este, după amintita fóiă, simbolulă îmbogăţirei. Se pare însĕ, că tristele date de mai susă, de cumva suntă în adevĕră corecte, şĭ-ar puté afla esplicaţiunea şi în progresele „civilisaţiunei“ rĕu înţelese, după care legăturile conjugale familiare suntă totă mai puţină respectate, în timpă ce demoralisaţia, sub scutulă „civilisaţiunei“, îşĭ urméză fără genă cursulă sĕu.

Către domnii industriaşĭ şi meseriaşiĭ oraşului Braşovă.

Din incidentulă presenţei iminente a Escelenţelor loră, a domnului ministru reg. ung. de comerciu şi a domnului ministru ală agriculturei, în oraşulă nostru, după resoluţiunea comitetului festivă li se voră presenta domniloră ministri produsele industriei braşovene într'o esposiţiune industrială improvisată.

Incunoscinţându-se onoraţii domni industriaşĭ şi meseriaşĭ ai oraşului Braşovă despre acésta întenţiune, suntă rugaţĭ totu de-odată, sĕ asigure reuşita acestei micĭ esposiţii printr'ună viu concursă ală loră, pentru ca în acéstă esposiţiă sĕ fiă fidelă representate producţiunile nóstre industriale. Nu mai trebue amintită, că împărtăşirea la acéstă esposiţiune, este chiar în interesulă propriu ală industriaşiloră.

Acei domnĭ, carĭ dorescă sĕ ia parte la acéstă esposiţiune, suntă rugaţĭ, ca sĕ facă cunoscută intenţiunea loră *neîntârdiată secretarului camerei comerciale şi industriale* Eugen Iekelius.

Proprietară:
Dr. Aurel Mureşianu.
Redactoră responsabilă interimală:
Gregoriu Maioră.

Cursulu pieței Brașovŭ

din 10 Noemvre st. n. 1891.

Bancnote românescĭ	Cump.	9 31	Vênd.	9.35
Argintŭ românescŭ	„	9 28	„	9.28
Napoleon-d'orĭ	„	9.52	„	9.36
Lire turcescĭ	„	1048.	„	10.53
Imperialĭ	„	9.48	„	9 53
Galbinĭ	„	5.40	„	5.45
Scris. fonc. „Albina" 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Ruble rusescĭ	„	117.—	„	118.—
Mărcĭ germane	„	57.30	„	57.70

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 9 Noemvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	102 85
Renta de hârtiă 5%	100 35
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	116.20
dto argintŭ	98.15
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	111 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale ungare	90 25
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	151.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	129.25
Renta de hârtiă austriacă	91.—
Renta de argintŭ austriacă	90.70
Renta de aurŭ austriacă	108.05
Losurĭ din 1860	136.—
Acțiunile băncei austro-ungare	1003.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	314.75
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	271.75
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.60
Napoleon-d'orĭ	9.36
Mărcĭ 100 împ. germane	57.82½
Londra 10 Livres sterlinge	117.80

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurtŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei", precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administrat. „Gaz. Trans."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriș	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕșel	8.14		6.39	5.47
Clușiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8.20	6.18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriș	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vințul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1,54	11.54	8.22
Teiușŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blașiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copșa mică	1.51		2.48	9.48
	2.12		3.03	9.50
Mediașŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighișóra	3 46		4.49	11.04
Hașfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apața	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Brașovŭ	8.—	Tren de persóne	10.05	2.09
		12.20		2.19
Timișŭ		1.41		3.01
Predealŭ		2.26		3.31
Bucuresci		8.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Bucuresci	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timișŭ	1.42		5.57	
Brașovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apața	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Hașfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighișóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediașŭ	6.42	10.31		12.37
Copșa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blașiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiușŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vințul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirișŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Clușiu	10.45	6.08	4.53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădășelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireșŭ		7.02	6.11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.04	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. per. 2.20	5.46
Glogovațŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulișŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzava	6.12		7.27
Soborșinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	9.50		10.19
Orăștia	10.16		10.50
Șibotŭ	10.36		11.16
Vinț. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiușŭ	11.53		12.38

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Teiușŭ	3.09		1.39
Alba Iulia	3.50		2.19
Vinț. de josŭ	4.09		2.36
Șibotŭ	4.52		3.03
Orăștia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4 17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.53
Soborșinŭ	8.03		6.24
Bêrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulișŭ	9.58	6.01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovațŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1.55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa mică	3.—	10.47	7.10
Șeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneș	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12.38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copșa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8.02	4.58	10 43
Loamneș	8.30	5.25	11.09
Șeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copșa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oșorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoș	3 34	9.11	3.27
Oșorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oșorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oșorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoș	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedora

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedora—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3.—	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Simeria (Piski) Petroșenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Hațegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Banița	9.21	3.19	8.04
Petroșenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	6.—	10.50	6.20
Banița	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Hațegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timișóra	8.42	2.04	8.57

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirișŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirișŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Brasov—Zêrnescĭ

Brașov	5.45	2.58
Zêrnescĭ	7.26	4.39

Zêrnesci—Brașov

Zêrnescĭ	8.—	5.20
Brașov	9.24	6.44

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	8.15	3.15
Sighișóra	10.52	6.10

Brașov—S.-Georgiu

Brașovŭ	8.30	3.10
Uzonŭ	9 43	5.23
S .Georgiu	10.23	5.03

S.-Georgiu—Brasov.

S.-Georgiu	6.32	5.17
Uzonŭ	7.00	5 45
Brașovŭ	8.08	6 53

Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.—
Țagu-Budatelicŭ	6.48
Bistrița	9.59

Bistrița—Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	1.16
Țagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕșŭ-Ludoșŭ	7.21

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Nota: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ